

(fundamentalister) og kristne blusset op i de senere år.

Det dansk-indiske udviklingssamarbejde finder overvejende sted i landområderne og i mindre grad i de større bysamfund. I de tre hovedsektorer for samarbejdet: Sundhed, landbrug og drikkevand/sanitet er der fokus på en partcipatorisk forberedelse og gennemførelse af alle aktiviteter med samtidig prioritering af kapacitetsopbygning i de lokale folkevalgte råd (Panchayat Raj). Konsulenttjeneste for landbokvinder og jordforbedrings projekter (Tamil Nadu, Orissa, Madhya Pradesh, Karnataka), drikkevands/sanitets projekter (Tamil Nadu og Karnataka), og distriktssundhedsprojekterne (Tamil Nadu og Madhya Pradesh) er andre eksempler på dansk støttede aktiviteter, der ikke blot tilgodeser den lokale befolkning uden hensyn til religiøst tilhørsforhold, men samtidig er med til at styrke det lokale demokrati og princippet om religionsfrihed. Med den overordnede målsætning om fattigdoms afhjælpning og kønnenes ligestilling, som er indbygget i samtlige aktiviteter, er man fra dansk side med til at styrke også de ringest stillede dele af befolkningens muligheder for at nyde deres samfundsmæssige rettigheder, herunder religionsfrihed. Udover det egentlige projektsamarbejde har Danmark i Indien et løbende samarbejde med en række lokale NGO'er, hvor det typiske samarbejde ligger indenfor menneskerettigheds- og demokratiområdet.

Kenya

I Kenya er der udstrakt religionsfrihed. Kenya er en sekulær stat, hvor mange trosretninger er aktivt repræsenteret. Knap tre fjerdedel af befolkningen er kristne (27 procent katolikker, 19 procent protestanter, 27 procent andre kristne), 6 procent er muslimer og resten (ca. 21 procent) tilhører andre kirkeretninger eller traditionelle religioner.

Hvor overholdelse af menneskerettigheder ofte er et emne der bringes på bane i relation til Kenya, er det derfor værd at understrege, at retten til frit at vælge og udøve sin tro er en respekteret rettighed. Hertil kan det føjes, at mange kirke- og trosbaserede organisationer tager aktivt og kritisk del i samfundsdebatten, og ofte benytter deres respekterede position til at gennemføre oplysningsarbejde om generelle samfundsforhold, herunder også om demokrati og god regeringsførelse.

Såvel ambassaden som Folkekirkenes Nød-hjælp har over de senere år støttet kirkebaserede organisationer for at styrke oplysningsarbejdet.

Malawi

Malawis forfatning af 1995 garanterer religionsfrihed, og denne frihed synes myndighederne at respektere. Religiøse grupper skal lade sig registrere hos de relevante myndigheder, men der intet der tyder på, at dette formkrav har været anvendt diskriminerende.

Over tre fjerdedele af Malawis befolkning er (mere eller mindre) troende kristne (katolikker og til dels protestanter). Der er et betydeligt muslimsk mindretal (ca. 18 procent af befolkningen), koncentreret i den sydlige del af landet. Der har tidligere været optakt til religiøse sammenstød, dog med klare politiske undertoner (de partipolitiske skillelinier har en tendens til at være sammenfaldene med de etniske og religiøse). Præsidenten og flere ledende politikere er muslimer, og det mindsker klart de religiøse spændinger. Afslutningen af Ramadanen (Eid) er officiel helligdag i Malawi.

Inden for uddannelsessektorprogrammet har Danmark arbejdet for en liberalisering af religionsundervisningen. I grundskolen er der indført religionskundskab (Religious and moral education) i stedet for kristendomskundskab, hvilket ud over kristendom omfatter islam og traditionelle afrikanske religioner. En tilsvarende reform blev forsøgt gennemført inden for mellem-skolen. Den mødte imidlertid en voldsom modstand fra kirken og de kristelige mellemskoler, hvorfor regeringen valgte at udskyde beslutningen på ubestemt tid.

Danmark yder en betydelig indsats inden for demokratisering, menneskerettigheder og god regeringsførelse i Malawi. Denne støtte er ikke specifikt målrettet mod religionsfrihed, men er med til at sikre og fremme de retsstats principper, som er afgørende for en effektiv håndhævelse af religionsfriheden.

Mozambique

I Mozambique er religionsfriheden forankret i grundloven, og der findes et stort antal forskellige trosretninger. Omkring en tredjedel af befolkningen tilhører forskellige traditionelle afrikanske trosretninger. Den største kristne trosretning er katolicismen (ca. en fjerdedel af befolkningen), der kom til Mozambique med portugiserne i 1500-tallet. I 1800-tallet kom protestantiske missionærer til fra USA og Europa; de prote-